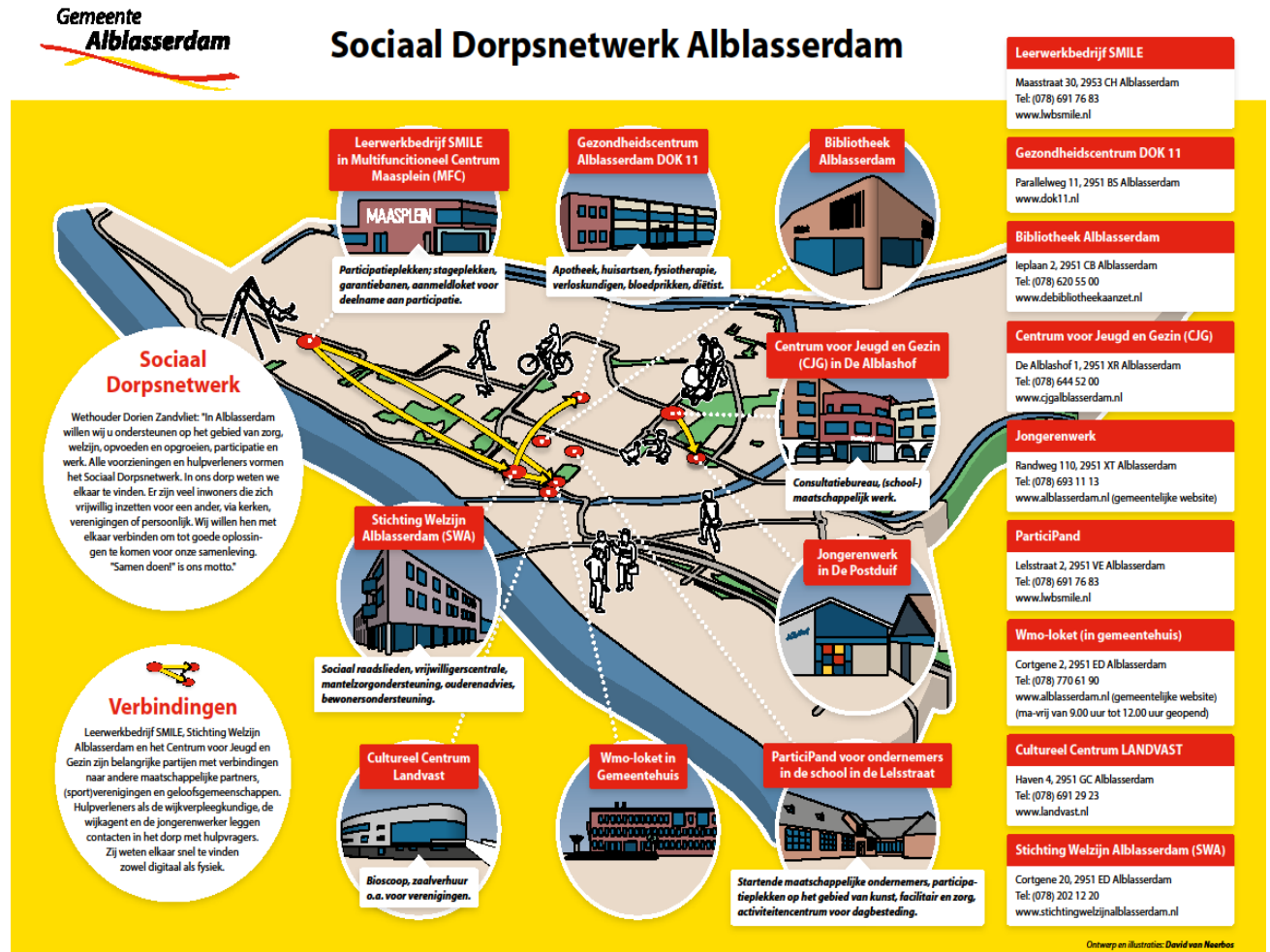

Wmo-uitvoeringsprogramma 2017-2018 (versie 2.0)

Aanleiding: het huidige uitvoeringsprogramma loopt af op 1 januari 2017. De evaluatie door RadarAdvies (nov/dec 2016) is op 22 februari besproken met gemeente en partners uit het Sociaal Dorpsnetwerk. Samen met het onderzoeksrapport van de Wmo-adviesraad naar cliënt- en mantelzorgondersteuning (2016) vormt dit de aanzet tot het herijkte uitvoeringsprogramma voor 2017-2018.

Doel: ook de komende twee jaar willen wij de *sociale infrastructuur* waar nodig versterken. Het bevorderen van *eigen kracht* en *samenredzaamheid* en het ondersteunen van kwetsbare inwoners blijven onze kerndoelen.

Betreft: algemene voorzieningen (Wmo) voor iedereen toegankelijk en zonder indicatie. Informatie, advies, algemeen maatschappelijk werk, cliënt- en mantelzorgondersteuning, vrijwilligerswerk, sociaal raadslieden, activiteiten en ontmoeting. Dit heeft ook raakvlakken met gezondheid, onderwijs, cultuur en sport.

Belangrijkste bevindingen uit de evaluatie

Wat gaat goed:

- Samenwerking en gebruik Alblasserdamse HulpApp binnen Sociaal Platform
- ParticiPand als broedplaats voor maatschappelijke ondernemers: o.a. Helpende Handen, E-wheels, Repairshop, WoonCadans, Inloop GGZ
- Goede professionals bij organisaties als Waardeburgh, Rivas, Smile, Yulius, SWA en Smile
- Goede samenwerking binnen werkgroepen als mantelzorgondersteuning en Financiën
- Activiteiten, informatie en ontmoeting binnen: MFC Maasplein, Alblashof, Landvast, ParticiPand en Bibliotheek
- Betrokken gemeentebestuur
- Hart in Alblasserdam klopt: veel burgers worden bereikt, veel actieve vrijwilligers (verenigingen en kerken) ook op thema's als eenzaamheid en KomErbij
- Onderzoek Wmo-adviesraad: behoefte aan mantelzorgondersteuning/respijtzorg en meer bekendheid cliëntondersteuning
- Waardering partners op samenwerking 7,4

Wat kan beter:

- Samenwerking met huisartsen
- Armoede bestrijden
- Drempels voor kwetsbare inwoners verlagen (vooral door bekendheid)
- Locaties ontwikkelen: dorpswinkel en een verbouwd gemeentehuis
- Aandachtsgebieden/doelgroepen: multiprobleem-gezinnen, mensen met schulden, inzet vrijwilligers, advisering ouderen, chronisch zieken en mensen met beperking, mensen met een andere cultuur
- Mantelzorg nieuwe stijl: de juiste zorg naar de juiste persoon
- Ondersteuning van kwetsbare inwoners (waaronder ouderen): langer en beschermd thuis, eenzaamheid, financiën, (val)preventie
- Aandacht voor en samenwerking (huisartsen/POH en dorpsnetwerk) rondom mensen met een GGZ-achtergrond.

Conclusies:

- Er gaat veel goed in Alblasserdam, maar we willen en het kan nog beter (accenten)
- Beter *samenwerken binnen het dorpsnetwerk* (zowel formeel als informeel) werkt alleen als de context goed is: win-win en duidelijk eigenaarschap
- Wat goed gaat koesteren en behouden en andere zaken doorontwikkelen
- Vraagt om een nieuw denkkader: niet systeemwereld (gemeente) maar *leefwereld* (inwoners) als uitgangspunt
- *Ruimte bieden aan actieve inwoners*, vrijwilligers, professionals en sociaal ondernemerschap bevorderen (ook door SWA)
- *Locaties beter benutten*: het bieden van ruimte tot samenwerking en ontmoeting
- *Heldere en herhaalde communicatie*: in woord en geschrift, meerdere kanalen. Mix van website(s), social media, Klaroen, Vonk, Kantlijn
- Netwerken en *werkgroepen gebruiken als regie-instrument* en hierbij meer samenwerken op thema's als mantelzorgondersteuning nieuwe stijl en Financiën/armoedebelid
- Anders kijken naar *ambitie, regie en rollen (gemeente)* en deze communiceren; daarbij hoort een heldere opdracht vanuit de gemeente (wat) en uitwerking (hoe) door netwerkpartners

Innovatie en ambities op basis van de leefwereld

- **Noodzaak:** activiteiten die we doen omdat het een wettelijke verplichting (Wmo) betreft of omdat we dit een belangrijk beleidsuitgangspunt vinden (bijv. vangnet voor kwetsbare inwoners). Als we het niet zouden doen dreigen mensen buiten de boot te vallen.
- **Kans:** niet wettelijk verplicht maar wel wenselijk om bijvoorbeeld de samenwerking tussen partners en daarmee het maatschappelijk effect (participatie van inwoners) te verbeteren.
- **Koesteren/waarderen:** iets wat we al doen behouden, omdat het wettelijk verplicht is en/of goede resultaten oplevert (is going concern).
- **Afschaffen:** omdat het geen wettelijke verplichting is, onvoldoende resultaat oplevert of al elders uitgevoerd wordt (dubbelingen).
- **Innovatie:** acties om zaken anders, beter of sneller te doen beginnen bij de vragen en behoeftes van inwoners. Het maatschappelijk effect laat zich niet direct vertalen, maar wel op de langere termijn; dit kunnen ook pilots zijn.

Wat gaan we anders doen: herijking uitvoeringsprogramma 2015-2016 op basis van thema's en accenten

Noodzaak

omdat het (anders of beter) moet!

- **Mantelzorg nieuwe stijl: de juiste zorg naar de juiste personen.** De uitvoering hebben wij belegd bij de Werkgroep Mantelzorgondersteuning (SWA, Waardeburgh, Rivas, Helpende Handen, Bibliotheek, Wmo-loket, Wmo-adviesraad en gemeente). Het accent zal daarbij liggen op communicatie (SWA), dagbesteding, respijtzorg (waaronder logeren), praktische ondersteuning en waardering (bonnen en regionale dienstencheques). Voor de zomer van 2017 zullen wij de gemeenteraad (RIB) informeren over de resultaten.
- **Armoedebestrijding:** tijdens de BIO van 29 november 2016 is gebleken, dat het aantal huishoudens met armoede stijgt en een aantal voorzieningen onderbenut blijft. Daarom sluiten wij in 2017 met onze partners een convenant “Sluitende aanpak tegen armoede” en werken wij een plan voor ketensamenwerking verder uit.
- **Aandacht voor mensen met een andere cultuur:** een toenemend aantal inwoners blijkt onvoldoende te kunnen deelnemen aan de samenleving, omdat zij de taal niet goed beheersen, brieven niet goed kunnen lezen en/of moeite hebben met onze leefregels. Wij willen een snellere overdracht en doorverwijzing vanuit Vluchtelingenwerk en Sihva richting reguliere ondersteuning vanuit het dorpsnetwerk en maken met hen hierover werkafspraken voor 2017 en 2018.

Kans

Omdat het anders of beter kan!

- **Samenwerking dorpsnetwerk:** gaan we vooral inzetten rondom thema's als mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning, armoedebestrijding en kwetsbare inwoners. Bij vroegsignalering en preventie spelen cliëntondersteuners, (ouderen)adviseurs en S1-wijkverpleegkundige een cruciale rol. Mensen met multiproblematiek willen we tijdig doorverwijzen naar het Sociaal Platform en weer tijdig kunnen afschalen naar reguliere hulpverlening of ondersteuning.
- **Wonen/leven:** de regisseur sociaal en SWA gaan samen een nieuwe ontwikkellijn ontwikkelen en vastleggen voor 2017/2018 gericht op het vinden, verbinden en ondersteunen van dorpsmakers: (groepen) inwoners met een nieuw initiatief.
- **Ontwikkelen Dorpswinkel:** Rivas zal in 2017 een kwartiermaker aanstellen (S1-verpleeg-kundige) die bij gebruikers de wensen en behoeften gaat ophalen. De gemeente en toekomstige gebruikers zullen medio 2017 de visie m.b.t. samenwerking vastleggen.
- **Langer zelfstandig thuis:** is een doorgaande ontwikkeling, waarbij mensen met een ziekte of beperking zo lang mogelijk thuis in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen, waarbij de ondersteuning zo veel mogelijk wordt afgestemd. In 2017 werken wij samen in de Drechtsteden aan een bewustwordingscampagne (folders en brieven).
- **Beschermd thuis:** we werken regionaal samen om te onderzoeken hoe mensen met een indicatie voor beschermd wonen zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen wonen en informatie en ondersteuning lokaal zo veel mogelijk hierop op af te stemmen.
- **Versterking vrijwilligerswerk:** omdat de samenleving verandert, veranderen ook de opvattingen en eisen t.a.v. vrijwilligerswerk. Dit vraagt om een nieuwe aanpak en andere samenwerkingsvormen (zowel rondom jeugdhulp als t.b.v. van kwetsbare inwoners). We gaan Wijkleven vragen om in 2017 samen met SWA en het CJG een nieuwe aanpak te ontwikkelen, waarbij vrijwilligers en hulpvragers sneller aan elkaar worden gekoppeld.
- **Aandacht voor mensen met een licht verstandelijke beperking:** speciale aandacht voor deze groep mensen in communicatie en benadering is een van de regionale (Drechtsteden) en lokale aandachtspunten. Met de afdeling Communicatie en partijen uit het sociale netwerk gaan we hier in 2017 en 2018 meer doelgerichte samenwerking en campagne op voeren.

Koesteren, waarderen

***behouden, verbreden of
doorontwikkelen!***

- **Cliëntondersteuning:** vormt een noodzakelijke schakel bij het signaleren, ondersteunen en bevorderen van eigen kracht en zelfredzaamheid en een belangrijk instrument bij het aanvragen van een maatwerkvoorziening. De ontwikkeling van maatschappelijke dienstverlening bij Vivenz volgen wij op de voet; het toenemend beroep hierop blijft een aandachtspunt. Bekendheid met de toegang tot cliëntondersteuning is eveneens aandachtspunt (OCD) waarop we de communicatie gaan verbeteren.
- **Inloop GGZ (Yulius) in ParticiPand:** vormt een belangrijke stap naar zelfredzaamheid en participatie van mensen met psychische of psychiatrische problematiek. Ontmoeting en uitwisseling vinden wij belangrijk; wij gaan daarom in 2017 in gesprek met Yulius en andere partners om te kijken of we de doelgroep en het gebruik van de inlooptime kunnen verbreden.
- **Ontmoeten:** om sociale cohesie te bevorderen willen wij een aantal laagdrempelige ontmoetingsplekken als Landvast, Bibliotheek, MFC Maasplein, ParticiPand, DOK11, Raadhuisplein, Scheldeplein en het Lammetjeswiel (huiskamer) behouden en/of doorontwikkelen. Activiteiten worden zo veel mogelijk georganiseerd vanuit de buurtbewoners, winkeliers, partners en gebruikers zelf, ondersteund door o.a. SWA en gefaciliteerd door de regisseur sociaal van de gemeente.

Afschaffen

...of anders positioneren!

- **Ouderen:** ouderen vormen geen aparte doelgroep binnen de Wmo; de zorg voor kwetsbare inwoners is echter wel onze taak. Met *inclusief beleid* willen wij bevorderen dat inwoners met een beperking of achterstand zo lang mogelijk aan de samenleving kunnen deelnemen (noodzaak). Signalerend huisbezoek, voorlichten, ondersteuning, activering en ontmoeting zijn instrumenten, waarvan wij de uitvoering o.a. bij SWA, Waardeburgh, Rivas en Helpende handen hebben neergelegd (zie: Langer zelfstandig thuis).
- **Dementie:** is in 2016 als pilot afgerond. Aandacht voor en ondersteuning van mensen met dementie en hun naaste omgeving maakt integraal onderdeel uit van onze algemene voorzieningen. Vroegsignalering, informatie en advies, ontmoeting, lotgenotencontact, dagbesteding-light, Alzheimer-trefpunt en respijtzorg (Waardeburgh, Rivas, SWA en Smile) blijven wij uitvoeren. Hiermee willen wij in 2017 een *dementie-vriendelijke gemeente* zijn, dit stemmen wij af met Stichting Alzheimer Nederland.

Relatie tot overige onderzoeken, maatwerkvoorzieningen en regionale samenwerking, regie, opdracht en eigenaarschap, communicatie, inspraak, tijdspad en financiën

- **Overige onderzoeken:** deze evaluatie en het onderzoek Wmo-adviesraad staan niet helemaal op zichzelf. In 2017 wordt de Monitor Sociaal Drechtsteden (OCD) uitgevoerd. Het is de vraag of deze voldoende representatief zijn voor inwoners die een Wmo-voorziening gebruiken. Daarom zullen wij SWA vragen om i.s.m. OCD een jaarlijks cliënt-tevredenheidsonderzoek onder verschillende klantgroepen te houden. Op basis van deze en andere onderzoeken zullen wij het uitvoeringsprogramma zonodig op accenten bijsturen.
- Door het tijdig en juist inzetten van **algemene voorzieningen en preventie**, denken wij dat inwoners minder snel gebruik zullen maken van de duurdere Wmo-maatwerkvoorzieningen (SDD), of dat deze een goede aanvulling hierop zullen vormen. Dat effect laten wij door de SDD en OCD meten. Binnen de Wmo-regiegroep Drechtsteden zullen wij hierover samenwerkingsafspraken maken. Vanaf 2018 staat de regionale financieringswijze (solidariteit of declaratiebasis) van de maatwerkvoorzieningen (SDD) ter discussie en zal een besluit hierover in de Drechttraad worden verwacht.
- **Regie** vanuit de gemeente: vormt een belangrijk aandachtspunt. De rol vanuit de gemeente kan per thema variëren van opdrachtgever, financier, aanjager, coproductent, faciliteerder tot (mede)uitvoerder. Deze rol kan zelfs binnen een project variëren. Daarom zal de gemeente -naast het geven van heldere opdrachten- met partners communiceren welke rol zij binnen een project of thema op welk moment inneemt en vragen of die rol voldoende helder is. Bij samenwerking rondom een thema (bijvoorbeeld Mantelzorgondersteuning) zal de gemeente een eigenaar of een hoofdaannemer aanwijzen.
- **Goede en gevarieerde communicatie:** blijft nodig om toegang en bereik van algemene voorzieningen te verbeteren. Wij willen hiervoor meerdere kanalen bij herhaling gebruiken en zullen hiervoor samen met o.a. afdeling Communicatie, SWA en de Wmo-adviesraad in 2017 een programma opstellen. Voor mantelzorg zal de werkgroep o.l.v. SWA een apart programma voor 2017 en 2018 opstellen, dat gelinkt wordt aan websites van de gemeente en betreffende partners.

Proces (vervolg)

- **Inpraak:** de Wmo-adviesraad heeft actief deelgenomen aan de evaluatie en het onderzoek die hebben bijgedragen tot dit herijkte uitvoeringsprogramma; dat een dynamisch programma is. In mei 2017 zullen wij dit programma inhoudelijk met hen bespreken en de gewenste aanpassingen waar mogelijk doorvoeren. Half 2018 willen wij dit programma samen met hen en partners evalueren op basis waarvan wij een nieuw Wmo-beleids-plan voor 2019 en verder zullen opstellen. Met de Wmo-adviesraad gaan we eveneens in mei 2017 in gesprek hoe zij anders kunnen adviseren binnen het brede domein van Wmo, Jeugd en Participatiewet door bijvoorbeeld het organiseren van burgerpanels of forumdiscussies. Wij hebben de Dienst Gezondheid en Jeugd gevraagd hen hierbij te adviseren.

- **Financiën**

Wmo-budgetten lokaal		2017	2018
Geraamd	Wmo-uitvoeringsbudget	€ 72.287	€ 72.287
	Mantelzorgondersteuning (diverse partijen)*	€ 184.085	€ 113.095
	Sociale wijkteams/dorpsnetwerk (diverse partijen)	€ 56.547	€ 56.547
	Vrijwilligersbudget (SWA)	€ 20.400	€ 20.400
	Cliëntondersteuning (Vivenz)	€ 217.142	€ 217.142
	Inloop GGZ (Yulius)	€ 45.238	€ 43.000
	Totaal algemene voorzieningen Wmo	€ 595.699	€ 522.471

- *Toelichting: voor 2018 zijn dit voorlopige ramingen (inclusief enkele innovatieve taakstellingen voor 2018 bij SWA en Yulius); het rijksbudget kan nog enkele wijzigingen geven (septembercirculaire). Het staat het college vrij om -indien gewenst of noodzakelijk- binnen deze posten en tussen de budgetten onderling te kunnen schuiven; eventuele wijzigingen zullen vooraf worden afgestemd met de uitvoerende partijen binnen het dorpsnetwerk.
Dit is nog onder voorbehoud van vaststelling Jaarrekening 2016 door de gemeenteraad
- *Tijdspad: mei 2017: afstemming met partners en Wmo-adviesraad, vaststelling in college en RIB; juni 2017 stavaza Mantelzorg (RIB); 2^e helft 2018: evaluatie en voorbereidingen Wmo-beleidsplan 2019 e.v. (ultimo december 2018 in gemeenteraad)*